

EDINOST

Beseda rojakom v težkih dneh

Povodom svojega nedavnega pordnevnega bivanja na Dunaju je priredil nemški minister za zunanje stvari dr. Stresemann predavanje o »materjalizmu«.

Politični položaj v Jugoslaviji

Zadržanje opozicije — Skupščina odgovorila — Pribičevićeva skupina izključena iz demokratske stranke — Pašić ima mandat za volilno vladno

Naši volilni shodi

Shod je vršil v obsežni Didičevi dvorani ob toliki udeležbi, da je mnogo ljudstva odšlo, ker ni bilo prostora.

Lausanneska pogodba pred doljno zbornico

LONDON, 2. Sinočnja razprava v doljni zbornici o zakonskem načrtu za ratifikacijo lausanneske mirovne pogodbe je bila zelo burna.

Orlando brani ustavo

PALERMO, 2. Danes se je vršil obed na čast on Orlando; navzočna sta bila tudi ministra Carnazza in Gentile.

Duhovnik izključen iz katoliške cerkve

RIM, 2. Sinočnji je bil objavljen v uradnem listu Vatikana »Osservatore Romano« ukaz sv. kongregacije, s katerim je bila v izvrševanju enciklike »Pascendi« papeža X. p. protimodernizmu izrečena najtežja kanonska razsodba proti duhovniku Ernestu Bonajuti, profesorju zgodovine krščanstva na univerzi v Rimu.

V Idriji

Shod je vršil v obsežni Didičevi dvorani ob toliki udeležbi, da je mnogo ljudstva odšlo, ker ni bilo prostora.

V Kobaridu

O tem shodu smo prejeli še sledeče poročilo. V nedeljo po sv. maši se je vršil v Kobaridu pred cerkvijo volilni shod, sklican od Slovenskega volilnega odbora.

pač pa bi hotela, da bi nekoliko naših glasovalci za vladno listo, da bodo v Italiji vsi, da hočemo biti tudi za Italijo. Šod se je izvršil povsem mirno in s polnim uspehom za našo kandidatsko listo.

Zanimivo je pa, kako so se od drugod prišli nasprotniki trudili, da bi odvrnili ljudi od našega shoda. Prišli so že zjutraj. Ko so prihajali ljudje iz cerkve, so jih nagovarjali in jim obljubljali vse mogoče dobrote, če ne bodo glasovali za slovensko kandidatsko listo. Eden tistih prijateljev ljudstva je zagrešil še posebno neslanost, češ, da dobijo Mume toliko cest na vse strani, da bodo izgledale kot kakšno veliko mesto. Bistri ljudje pa so se jim smejali in jih vpraševali, kako to, da z vsemi takimi obljubami prihajajo vedno le ob volitvah? Niso tako neumni naši ljudje, kakor si mislijo tisti agitatorji! Munci bodo glasovali za kandidatsko listo Slovenskega volilnega odbora.

V Jelšanah.

Dne 30. m. m. ob 11. uri se je vršil volilni shod v Jelšanah. Shod je otvoril predsednik okrajnega volilnega odbora za lirsko-bistrški okraj Rudolf Valenčič. Za predsednika zborovanja, ki se ga je udeležilo nad 150 volilcev, je bil izvoljen Anton Puž in Lipe.

Dr. Karel Ferluga je najprej prečital pozdravno brzojavko dra Ulikse Stangerja, ki je bil zadržan po drugem dobljenem nalogu. (Zivahni klici: živel dr. Stanger!) Na to je govornik obrnil naš program: slovenska šola s poukom italijanskega jezika kot predmeta, slovensko uradovanje, občinska avtonomija. Povdarjal je zasluge naših dosedanjih poslancev za izmenjavo denarja, dosegli so, da se bo veronauk nadalje poučeval v materinem jeziku, odpravilo dvojezičnosti časopisov. Poslanci so za to, da informirajo vlado o upravičenih željah našega ljudstva. To pa morejo vestno vršiti le naši poslanci. Dr. Ferluga je zaključil s pozivom, naj dne 6. aprila vsi in složno oddajo svoje glasove za našo listo. Sledilo je burno pritrjevanje od strani zborovalcev.

Odgovarjal je Carlo Ognibene, lesni trgovec. Trdil je, da naši poslanci niso nič opravili, da so izvoljeni le za to, da vlečejo dijete. Povedal je, da je fašistovska stranka vzela v svojo listo tudi Slovence!

Dr. Ferluga: Katero? Ognibene: N. pr. — Pisentijal (Splošen smeh).

V svojem odgovoru je dr. Ferluga pojasnjeval trajno pot slovenskega poslanca v Rimu, materialne žrtve, ki jih je pretrpel dr. Wilfan s požitom Narodnega doma v Trstu, z razdejanjem pisarne. Pisenti ni Slovence in govori našemu ljudstvu pot tolačenja. Temu živemu opisanju delovanja naših poslancev in njihove vneze za obrambo koristi našega ljudstva so zborovalci glasno in burno pritrjevali.

Na to je predsednik zaključil zborovanje — ki se je od začetka do konca vršilo brez vsakega neprijetnega dogodka — s toplim pozivom, do volilcev, naj dne 6. aprila glasujejo tako, kakor jim velela vest!

Šmarje.

Shod v Šmarjah se je imel vršiti ob 14. uri v nedeljo, a vsled nepričakovanih ovir nista mogla govornika priti iz Marezige. Pač pa sta šla ob 6. uri zvečer preko Šmarji zastopnika volilnega odbora, ki sta bila v Kortah in Novivasi. Takoj ko so ljudje za to zaznali, so se zbrali — kakih 300 po številu — in obdrževali se je tudi shod v Šmarjah. Govoril je g. Urbančič, ki je v navdušenih besedah pozival volilce, naj se podajo dne 6. aprila na volišče. Voliti da ni samo pravica, ampak dolžnost vsakega izobraženega volilca. Po svoji ljudski izobrazbi pa se lahko primerjamo z vsakim narodom in ni se nam bati, da bi bila taka primera za nas neugodna. Kakor nam drugi priznavajo to izobrazbo, tako in še bolj mora biti naša skrb, da to tudi sedaj ponovno dokazemo. Ni ga tedaj dvoma, da morajo vsi na volišče. Vprašanje je samo, za katero stranko naj se glasuje. Izjave g. Mussolinija, volilni zakon sam, v prvi vrsti pa tudi človečansko pravo, nam daje pravico kakor vsemu drugemu človeštvu, kakor vsem drugim državljanom, da si izberemo svoje zastopnike, iz srede svojih bratov, ki edino morejo najbolje razumeti naše brige in težnje. Vsled pozne ure ne more poročati podrobno o delovanju naših poslancev, ki smo jih izvolili pri zadnjih volitvah. Vendar pa je prepričan, da vsako ve, kaj so storiли in delali, omenja pa samo izmenjavo denara zadržan v vojni oškodovino. Tudi danes s tega mesta ponavlja klic, ki je bil geslo našim zastopnikom ob vsaki priliki: plačujemo davke, dajemo brez ugovora svoje sinove v vojsko, izvršujemo vse dolžnosti, zato pa imamo tudi vsvo pravico, da zahtevamo enake pravice z drugimi državljani. Naša deca mora imeti poduk v jeziku svoje matere, na sodnjah, v uradih mora biti naš jezik.

Ni ga med nami, ki bi sovražil svoje sodržavljane. Spoštujemo tudi one, katerim smo morali odpustiti. Naša stranka ne agitira ne s cestami, ne z davki, ne z obljubami. Naš nastop ni protidržen in ne proti vladi, ker bi bilo to predržno, neumno. Naša zahteva je edino: enake dolžnosti — enake pravice.

Zelo izbrpno je nato govornik obrazložil način glasovanja, tako da so vsi prisotni kaj lahko razumeli in da ne bo na dan volitev zmot in pogreškov.

Svoj govor je govornik zaključil: Na dan 6. aprila vsi ko en mož na volišče za našo listo in planiko. Ne s srdom, ne s sovraštvom in sru do nikogar. Z ljubeznijo pojdemo naši ljudje na volišče, zavedajoč se, da vrše pravico in dolžnost vsakega človeka-državljanca. In ko bo videl ves svet in naši sodržavljani naš nastop pri volitvah, našo ljubezen do svojih sodržavljanov, bo vsakdo moral izreči sodbo, ki bo glasila: narod kremen, narod postojnjakov.

Ko so se ljudje že začeli razhajati, se je oglašil k besedi tudi nek drugi gospod, ki je v svojem kratkem govoru pozival navzočene, naj prečrtajo poleg lipe in planike še drug odznak. Oglašil se je zopet k besedi g. Urbančič, ki je najprej pobil poziv predgovornika na podlagi določil zakona, povdarjajoč, da je glasovnica nedeljna, ako sta prečrtana dva ali več odznakov. Pa tudi z drugega vidika je izključeno, da bi mogel kak volilec-človek trčati dva odznaka. Noben postojnjak ne more biti pripadnik dvoje stranke: ali črno ali belo, oboje obenem pa ne more biti. Kar se tiče pa besed g. predgovornika o stranki, ki je za kmete in delavce in o predgovornikovi agitaciji za neke preferenčne glasove, pravi samo: kdo more oprečkati, da je neprecenljive koristi, kar so storiли naši poslanci za naše ljudstvo. Mar je to ljudstvo, naš narod, ljudstvo bogatašev, mar ni narod kmetov in delavcev? Zopet kliče in ponavlja: Oni čut, ki ga ima vsakdo v svojem srcu, ljubezen do svojega naroda, tega ne sme nikdar nihče pozabiti, četudi ljudi svojega bližnjika kakor samega sebe. Zato pa: na dan volitev vsi na volišče. edini in edini. Vsek glasno po svoji ve-

sti, prepričan pa je, da bodo vsi glasovali za lipo in planiko!

Sestanek v Novivasi.

V nedeljo sta se vršila v Kortah in Šmarjah pri Kopru dobro uspeša volilna shoda. Isti dan pa je bil tudi poučen sestanek v Novivasi. Na oba shoda in na sestanek sta prišla zastopnika osrednjega volilnega odbora slovenske narodne stranke gg. Cvetko Babuder in Marij Urbančič.

Isti dan se je vršil mal shod v Novivasi, kamor sta prišla ista dva gospoda. Tu je g. Babuder obrazložil splošni pomen volitev, a nato prešel na razpravo o volitvah z ozirom na naše stališče. V poljudnih besedah je potem obrazložil navzočnim način glasovanja. Razpravi so sledili navzočni z vidnim zanimanjem in z očitnim razumevanjem. Sestanek je nato zaključil g. Urbančič z navdušenimi in bodrilnimi besedami pozivajoč volilce, naj zaupajo svojim kandidatom, od katerih sta dva že bila poslanci in sta vsem znane njune zasluge. Poročal je nato tudi o delovanju ostalih kandidatov povdarjajoč, da smejo volilci mirnega srca zaupati takim ljudem.

Slovo je bilo nade vs prisrčno in govornika sta odnesla kar najboljšo vtise, sicer od malega števila navzočnih, zato pa tim kremenitejših mož.

(Shod v Novivasi se je imel vršiti v soboto, a nista mogla govornika vsled pozne ure priti iz Izole v Novovas. Tako se je moral vršiti le sestanek, katerega vrednost pa gotovo ni manjša, nego bi bila ona velikega shoda).

Volilni shod v Marezigah.

V nedeljo, 30. t. m., se je vršil v Marezigah po mačji volilni shod, katerega je priredil volilni odbor slovenske stranke. Ob veliki udeležbi je shod otvoril g. Vitez iz Trsta ter pojasnil navzočim zelo izbrpno način glasovanja, kakor to določuje novi volilni zakon. Nato je volilec sporočil kandidatsko listo, katere nosilec je občasni mož, dr. Josip Wilfan. Nato je govornik predal besedo uredniku «Edinosti», g. dr. Bercecu. V svojem lepo zasnovanem govoru je dr. Berce pozval volilce, naj se pridružijo dne 6. aprila onim milijonom volilcev, ki bodo ta dan uporabili največjo pravico, ki jo daje vsakemu državljanu zakon. Obnem pa bodo s tem storiли tudi svojo dolžnost. Ni strahu, da bi bila ob priliki volitev nasilja. Zaupamo izjavi g. Mussolinija, katero je podal zastopnikoma našega volilnega odbora dr. Jos. Wilfanu in dr. Engelbertu Besednjaku. Za tajnost glasovanja kakor tudi za prostost nam jamči pa tudi zakon.

Naši kandidati ne stopajo pred volitvami pred volilce z nikakimi obljubami. Edina njih obljuba je: storiли bodo, kar bo v njih močeh, storiли bodo svojo dolžnost. Nato je g. govornik na poljuden način razložil pomen in delovanje poslancev z zbornici. Kar se pa tiče agitacije drugih strank med našimi volilci, omenja pred vsem to, da imajo nekatere teh strank sicer teoretično lepe programe, da pa ti programi praktično nikakor niso izvedljivi. Predvsem imamo tu za primer Rusijo, kjer je zopet zadobil ta kapital, celo tuj kapital.

Za besedo je zaprosil tudi mareziganski občinski tajnik, g. Pecenco (menda nekaj: Pecenko). Začel je pobijati izvajanja svojih predgovornikov in sicer na tak način, da so se mu navzočji smejali. G. tajnik namreč pravzaprav ni sledil izvajanjem svojih predgovornikov in se je videl v njegovih izjavah očitno namen, da pretvori zborovanje v fašistovski shod. Med njegovim govorom je pridrvel iz Koprakamijon fašistov z odvetnikom dr. Petrisom. Fašisti so oddali pred dvorano več strelov. Volilci so se začeli oddaljevati, le našima govornikoma se je posrečilo pregovoriti jih, da so ostali, da poslušajo še izjavo g. dr. Petrisa. Ta je začel govoriti pač tako, kakor je govoril že v Dekanah in na Vzročko. Iz njegovega govora objavljamo samo najmarkantnejše izvirke, ki nam pač najbolj jasno pričajo o mentaliteti g. dr. Petrisa. «Druge države imajo narodne manjšine. Italiji pa tega ni treba, ker je italijanski narod edin in ne rabi v svoji sredi drugih narodov.» «Mareziganci morajo glasovati za fašistovsko listo, da se očistijo madeža izza volitev l. 1921.» Po mnenju g. dr. Petrisa bo vlada po volitvah najprej dala zgraditi ceste, vodovode, železnice v one kraje, ki bodo pri bližnjih volitvah dali največ glasov za vladno listo. Marezige bodo pač zadnje prišle na vrsto, ako se ne bodo poboljšale. G. dr. Berce je v temperamentalnem govoru zavrnil predgovornikova izvajanja. V italijansko je prevajal «cesarski» Piciga. Ker pa je slabo vršil svojo nalogo, je naš govornik nekatere važne stavke sam prevedel na italijanski jezik. Povzel je spet besedo dr. Petris, ki pa ni več odgovarjal našemu govorniku, ampak je z opisovanjem moči milice in vojske skušal vplivati na volilce. Dr. Berce mu je hotel slovenski ugovarjati; toda dr. Petris je zahteval, naj govori italijanski, v kar pa naš zastopnik ni hotel privoliti. Shod se je nato zaključil. Med našima zastopnikoma in fašisti se je pred dvorano razvila še kratka živahna razprava, nakar so se prijateljski poslovili.

V Kortah

se je tih pred mačo zbrala množica mož — kakih 300 ljudi. — V kratkih in jedrnatih besedah je nato pojasnil g. Urbančič pomen in namen nastopa naše stranke pri predstojećih volitvah. Povdarjal je, da z našim samostojnim nastopom nikakor ne nastopamo ne proti državi, a tudi ne proti vladi. To poslednje smo dokazali z izjavo, ki sta jo podala naša zastopnika ministrskemu predsedniku. Proti državi pa nikakor ne moremo biti in tudi nam ne more tega nihče očitati, ker plačujemo toli vse druge davke, a v prvi vrsti krvni davek. Kar se pa tiče obljub: naša stranka ne obljublja ničesar, ne železnice, ne opustitve davkov, a tudi ne obljublja nobenemu ceste v Korte, ki se je še vsakokrat začela delati pred volitvami, a z delom se je nehalo še vsakokrat takoj dan — po volitvah. Od strani naših kandidatov samo ena obljuba: storiли bodo, kar bodo mogli! Z ljubeznijo do svojih sodržavljanov in s postojanjem v srcu pojdemo vsi ko eden na volišče.

Nato je g. govornik v poljudnih besedah obrazložil način glasovanja, kakor ga predpisuje novi volilni zakon. Odgovarjal je tudi zelo izbrpno na razna vprašanja od strani volilcev, tako da ga menda ne bo volilca, ki bi ne znal tehnične strani glasovanja.

Svoj govor je govornik zaključil ob splošnem odobravanju vseh navzočih s pozivom: 6. aprila naj ga ne bo med nami, ki ne bi šel na volišče. Po številu za naše kandidate oddanih glasov, po našem nastopu nas bodo sodili. Sodba bo pa lahko dvojna: ako pojdemo vsi ko en mož na volišče, bodo sodili o nas kot o postojnjakih in kremenjakih — ako se bomo pa hlinili in liznili, nas bodo vedno imeli le za one, ki prenašajo po naši Istri tovore!

V nedeljo, 30. marca t. l. so se vršili v okolici Pule volilni shodi, in sicer v Štokovcih, Raklju, Alturi in Lizjanu. Vsi so izpadli prav lepo in brez najmanjšega incidenta.

Shod v Štokovcih.

Dopolodne po 9. uri so se začeli zbirati ljudje iz Štokovcev in vseh okoliških krajev. Prišli so ne le od blizu, ampak tudi od daleč, hodili so celo po 8 do 10 ur, da le pridejo na shod in čujejo glas govornikov v milni materinščini; saj je ta narod tu zapuščen in prepuščen sam sabi ter v odvisnosti od ljudi, ki ga ne ljubijo, ne spoštujejo. Zato so na glas, da se bo vršil shod, sklican od Slovenskega volilnega odbora, prišli celo iz daljne Kanfanarsčine, iz Barbanščine in drugih oddaljenih krajev.

Ko je bilo zbrano veliko število ljudstva, je podpredsednik političnega društva «Edinost» v Trstu, dr. Ivan Marija Čok, otvoril shod v imenu Slovenskega volilnega odbora ter najprej poljudno obrazložil način glasovanja. Na to je v krepkih in jedrnatih besedah povdarjal pomen volitev, našo dolžnost, da se jih udeležimo ter program naših kandidatov. Poudaril je posebno, da mi ne iščemo in ne zahtevamo drugih pravic, nego jih imajo drugi državljani Italije, a eno nas deli od drugih: in to je narodnost; naj nam pustijo našo narodnost, naj nam dajo možnost, da se naša narodna kultura, naš jezik slobodno razvijajo in vse ostalo sprejemamo. Imamo enake dolžnosti, kakor ostali državljani, zahtevamo enake pravice: kakor smejo gojiti svojo narodnost Italijani, tako jo moramo smeti gojiti tudi mi. Ker naša ljubezen do naroda in do našega jezika je tako vkoreninjena, da je ni sile, ki bi jo izruvala. Zato moramo voliti svoje slovenske kandidate, ker le-ti bodo znali in mogli naše narodne interese braniti.

Silno odobravanje celega zbranega naroda je sledilo govornikovim besedam.

Nato je naš neumni istarski narodni delavec, Ivan Stari, pojasnil ljudem, v čem mora obstojati naše delo, da se narodno ohranimo. Posebno je poudarjal potrebo naše organizacije na gospodarskem polju in omenjal, da naše delo za obstoj ne preneha z volitvami, 6. aprila, ampak se mora vztrajno in vedno nadaljevati, dokler bo naš narodni obstoj zagotovljen.

Tudi besedam gospoda Siari-ja je narod enoglasno pritrjeval, na kar je v kratkih, a pesniško vznešenih besedah Jozo Puhalič navduševan narod in ga pozval, da brez strahu in v zaupanju v zmago prave, dne 6. aprila odda svoj glas za naše narodne kandidate.

Končno je še stari seljak bodril svoje drugove, naj se ne bojijo, «dok je glava živa», ter naj pogumno gredo v boj za pravico, za našo lipo, ker «lipa je najljubša (najlepša)».

Nato je dr. Čok zaključil ta krasno uspeši shod ob glasnem in navdušenem vzklikanju naroda. Nekateri ljudje so trdili, da še niso doživeli tako lepega dne.

Shod v Raklju.

Prvotno se je nameravalo napraviti shod v Karnici; no, ker se je zdelo, da je potrebnejši v Raklju pri Karnici, so šli sklicatelji v Rakelj in, ker tam shod ni bil prej prijavljen ljudem, so se sklicali ljudje po njihovem prihodu. V kratkem je bilo zbrano precejšnje število volilcev, katerim je dr. Ivan Marija Čok razložil način glasovanja in pojasnil njih dolžnost, da glasujejo kot zavedni Slovani za lipo. Ko je bil že skoro končan, je prišla gruča fašistov iz Vodjanje. Nekaj učitelj iz njihovih vrst se je oglašil za besedo in v hrvatskem jeziku skušal dokazati volilecem, da morajo glasovati za fašiste, če hočejo, da se jim bo cedilo med in mleko. Podgrel je ono staro o voditeljih, ki hujskajo in pristavil: «obetajo vam svobodo, ki pa ne pride». Lahke posel je imel dr. Čok, da mu je ob splošnem odobravanju prisotnih dal jassen in precizen odgovor ter temeljito pobil fašistovske trditve.

Se enkrat sta si odgovarjala fašist in dr. Čok, na kar se je ta zaključil rekoč, da kadar bodo Italijani glasovali za lipo, bo prišel čas, da bomo mi mislili na liktorski svezanj, prej ne.

Naš odbornik Ivan Stari je nato razdelil med ljudi nekaj propagandnih listov, ki so jih ti z velikim veseljem pričeli takoj čitati. Tudi ta shod je v polni meri dosegel svoj uspeh.

Shod v Alturi.

je bil sklican za 3. uro popoldne. Zal se je avtomobil, s katerim so imeli dospeli naši zastopniki, pokvaril in so morali ti ostati v Karnici nad 2 uri. Zato so prišli v Alturo šele ob 5. uri. Popoldne ob 3. uri je pa že prispelo tja nič več in nič manj ko 16 kamjonov fašistov, z milico, eno godbo in — eno mitraljezo. Na čelu ekspedicije so bili poslanec Bilucaglia, kraljevi komisar Ricci, polit. tajnik istrskega dež. fašja Zucconi, dr. Stanič i. dr. Obdržavali so svoj shod, a doživeli so velik fjasko. Ko so prišli naši, so se bili ljudje že razšli, kar stopi nekdo v cerkev, da bi je plat zvona in v četrte ure je bila velika množica naroda zbrana pred cerkvijo, kateremu je dr. Čok ob velikanskem navdušenju razložil pomen volitev in jih navdušil za naš znak, za našo lipo. Z vedrim navdušenjem so ljudje sledili izvajanjem govornika ter ob koncu njegovim besedam enoglasno pritrjevali. Tudi tu je g. Stari razdelil propagandne liste in letake med narod, na kar so se naši ob bratskem pozdravljanju odpeljali.

Shod v Lizjanu

je bil krona shodov tega dne. Eno uro pred prihodom naših so odšli fašisti s svo-

jimi kamijoni, s svojo muziko, s svojo mitraljezo in s svojim dolgim nosom, ter s svojim shodom niso dosegli prav nobenega uspeha. Ko so prispeli zastopniki Slovenskega volilnega odbora, jih je vas Lizjan, staro in mlado, kar leze in grede, čakalo na trgu. Navdušenje je bilo nepopisno. Stari Joža Fedel je pozdravil in objel ter poljubil došlece, v imenu ženstva je neka gospodična izročila g. dr. Čoku krasen sopek svežih vijolic, enako je bil poklonjen velik sopek g. Stari-ju. Iz srca prihajajoč navdušen pozdravni govor dr. Čoka je bil spremljan od zbranega občinstva z nepopisnim vsičenjem. Tudi govor g. Stari-ja so ljudje pozdravili z odobravanjem in dolgotrajajočo ovacijo temu našem neustrašenemu narodnemu borcu in delavcu.

Le prehitro je prišel čas odhoda, ker noč se je že nagibala. Avtomobil naših zastopnikov je bil dobesedno posut z rožami in s solzami v očeh — od radosti in navdušenja — je zbrani narod pozdravljaj odhajajoče. Bil je to pravi triumf naše narodne stvari v teh težkih časih in v tistih naših tako izpostavljenih krajih.

Krasen dan je bil, poln vsebine, poln dela, ki bo dalo, o tem smo prepričani, lep končni uspeh.

Slovenski volilci!

Druga in tretja točka sporazuma, sledenjenega med našimi političnimi organizacijami glede skupnega nastopa pri volitvah, se glasi:

2.) Kandidatska lista za predstoječe volitve je:

1. DR. JOSIP WILFAN,
2. DR. ENGELBERT BESEDNJAK,
3. DR. ULIKSE STANGER,
4. DR. STOJAN BRAJŠA,
5. ING. ANTON PODGORNİK,
6. DR. JOSIP BITEZNIK.

3.) Obe pogodbeni strani se obvezujeta, da bosta toliko potom skupnega volilnega odbora, kolikor potom časopisa («Edinost», «Goriška Straža», «Istarska Rijeka», «Pučki Prijatelj», «Mali list» in «Novice») ter potom vse svoje organizacije, v vseh pozivih, na shodih in sploh v volilni agitaciji do zadnjega delovali na to, da oddajo volilci preferenčne glasove prvemu, drugemu in tretjemu kandidatu v tem redu in sicer za vse tri kandidate, z izključanjem katerekoli premembe.

Ta sporazum so podpisali sledeči gosposje: dr. Engelbert Besednjak, dr. Stojan Brajša, dr. Edvard Slavik, dr. Josip Wilfan.

Volilci! Kdor vam priporoča kaj drugega nego to, kar je sporazumno določeno, JE NAVADEN LUMP. Naženite ga!

Deset zapovedi za volilce

1. Pojdi osebno na volišče!
2. Ne pozabi volilne izkaznice doma!
3. Bodi na volišču že ob 7. uri!
4. Vzemi s seboj črn, opsičca svinčnik!
5. Ko ti da predsednik komisije glasovnico, preglej jo, če ima tekočo številko (pisano), podpis člana komisije in pečat!
6. Voliti moraš v kabini!
7. Znak svoje stranke prečrtaj na glasovnici! Druge znake pusti pri miru!
8. Če dobiš pokvarjeno glasovnico ali če jo sam pokvariš, ne oddaj je; ampak zahtevaj od predsednika komisije drugo!
9. Ko ti predsednik da glasovnico, pazi iz katere žare jo vzame; in ko jo ti njemu vrneš, pazi, da jo položi v drugo žaro!
10. Pazi, da predsednik, predno odloži glasovnico v drugo žaro, odtrga od nje repekl!

Naš volilni znak

Vsak volilec naj si ta znak dobro vtisne v spomin, da ga bo na dan volitev takoj spoznal med znaki drugih strank. Volilni znaki so natisnjeni ob levi in desni strani glasovnice eden pod drugim.

Glasovnico dobi volilec od predsednika volilne komisije na dan volitev. Z njo gre v kabino za glasovanje ter odda svoj glas. Glasuje se na ta način, da se naš znak prečrta z navadnim črnim svinčnikom, ki naj ga vsak volilec vzame na dan volitev 6. aprila s seboj.

Glasom sporazuma med slovenskimi političnimi organizacijami v Italiji glede skupnega nastopa pri volitvah bo oddal vsak naš volilec še tri prednostne glasove, in sicer dr. Wilfanu, dr. Besednjaku in dr. Stangerju. To se napravi tako, da se na treh črtah v srednjem spodnjem delu glasovnice zapisejo drugo pod drugo številka 1, 2, 3 na sledeči način:

- 1
- 2
- 3

Vsak volilec torej najprej prečrta naš volilni znak, napiše ta tri števila, zgane (zapre) zopet glasovnico, jo zalepi z gumiranim robom in jo potem izroči predsedniku volilne komisije.

Volilci,

ne dajte se zavajati!

Ne dajte se zavajati po neresničnih, lažljivih in tendencijskih vesteh, ki jih širijo med Vas ljudje, ki delajo na svojo pest proti določbam, odredbam in namenu vlade!

«V srcih naših volilcev, našega naroda je poštenje», je dejal dr. Wilfan na shodu v Baderni. Dejal je pa tudi: «Naš narod je izobražen, discipliniran, in kot taki pojdemo dne 6. aprila na volišče.» V dokaz naši izobrazbi, naši discipliniranosti, našemu poštenju bo služilo edino dne 6. aprila za našo stvar oddano število glasov. S tem, da bomo oddali svoje glasove svojim kandidatom, ne nastopimo proti vladi, tem manj pa proti državi, ker od l. 1918. sem nismo nikdar nastopili proti nobeni vladi.

Kakor da bi mi ne oddajali kakor vsi drugi državljani krvni davek in vse druge davke in ne bi izvrševali napram državi in vladi vseh drugih dolžnosti! Državljan Italije smo, izvršujemo dolžnosti kakor vsi drugi državljani Italije, zato pa hočemo tudi svoje pravice. Državljan Italije smo. Sicer govorimo drug jezik, nego ga govori italijanski narod, toda gotovo je, da imamo tudi mi vse one pravice, ki jih ima drugo človeštvo na svetu, one pravice, ki nam jo daje volilni zakon kot tak. Fašistovska vlada je imela in ima dovolj moči, da bi bila lahko izdala volilni zakon, ki bi veleva, da sme nastopiti pri volitvah samo oni volilci, ki bo glasovali za fašistovske kandidate. Ne, vlada ni tega storiła, ker ve, da ne morejo nikjer biti vsi državljani pripadniki iste stranke. Ni storiła tega vlada, ker je gotova svoje moči, se pa tudi zaveda človečanskih pravic, ki jih ima vsak človek — državljan. Ni storiła tega, ker bi bila postopala s tem v nasprotju z načelom vsake vlade katerekoli naroda — pa naj bi bili tudi najbolj nekulturen — tem bolj pa v nasprotju z 2000 letno kulturo italijanskega naroda.

Ze samo to nam daje pravico da nastopimo z lasino kandidatsko listo pri predstojećih volitvah.

Poleg vsega pa imamo izjavo g. Mussolinija, ki je načelnik vlade, ki je duša fašizma. Mar ne bi bil on lahko, mesto da je vzel izjavo naših odposlancev na znanje, dejal: Vi, Slovenci, glasujte na dan volitev za listo, ki jo bo predložila moja stranka — če pa tega nečete, ostanite rajde doma, ker bom sicer smatral, da delate proti moji stranki, a s tem tudi proti vladi. G. Mussolini ni tega dejal. Njegova izjava nam jamči, da je nekaj onega, kar se dela, kar se govori od izvestne strani, proti njegovi volji, torej delo dotičnikov proti vladi. Za nas je najčistejši predstavnik fašizma in italijanske vlade g. Mussolini. Ker nam on ni zabil nastopa pri volitvah, nam ga je torej dovolil. Poleg tega pa nam je tudi podal izjavo, ki je za nas sveta, a bi morala biti ravno tako sveta — če ne še bolj in sicer celo ukaz — onim, ki danes agitirajo na izvesten način proti nam. Delajo to proti intencijam in namenu g. Mussolinija, torej delajo ravno oni s svojim načinom agitacije proti g. Mussoliniju kot predstavniku vlade in fašizma, proti fašizmu, proti vladi. Ni tu govora, da bo vlada merila pravice in ugodnosti po številu za vladno stranko oddanih glasov. Ni tu govora, da bo lepše izgledalo, če bo tudi nekaj naših glasov za vladno stranko. To bi bilo krivično, nad vse nepravilno! Gospodje, ki na tak način agitirate: žalostno je, da na tak način blažite ugled svoje stranke in vlade! Verjemite naši iskreni besedi: ne moremo vam verjeti, da delate to zato, ker imate tak ukaz, ampak nasprotno: da tega ukaza nimate in delate na svojo lasno pest brez znanja osrednjega vodstva svoje stranke, brez znanja vlade. Kličemo vam tudi: nastopite z odkrito agitacijo! Pri tem pa ne imejte v mislih nikdar drugega, nego samo korist svoje stranke, imejte v mislih in srcu edino: ideale svoje stranke! Po tem vas bomo sodili, spoštovali vas, ne da bi morali fineti v srcu tudi strah pred vami! Proč z lažljivimi obljubami, proč tem bolj še z grozjami! Stvar naše stranke je sveta in zato ji tudi mi spoštujemo. Zato pa vam kličemo še enkrat: Poštenje na dan, a s postojanjem tudi spoštovanje!

Napisali smo te besede pred vsem za fašistovske «volilni odbor cone Herpelj», ki je te dni razposlal okrožnico, ki jo z vsemi kričnimi jezikovnimi napakami oobjavljamo v naslednjem:

Slovenci

V kratkem bodete klicani k volitvam. Zapomnite se, da kdor da en glas, dotičnemu kateri ni v Narodni listi, je ravno tako, kakor, da bi glasovali proti državi.

Samo kandidate države so tisti, kateri so zaznamovani v glasovnici s tem znakom (liktorski svezanj).

Če hočete, da Vam država pomaga ji morate zaupati in jo podpirati. Zapomnite se, da voliti za one, ki niso od države, je ravno tako, kakor staviti Vas v boj proti državi.

Kdor je z državo bode imel pomoč in njeno prijateljstvo, kdor je proti državi bode imel samo kesanje.

Slovenci: volite zatorej samo listo s tem znakom (liktorski svezanj).

Volilni odbor cone Herpelj. Volilci! Kaj si mislite o tem? Če sam naslov mora vsakega zhosti v oči! Na sodnjah, v solah, v uradih — nikjer ne obstojamo več! Pojdi k onemu, ki je sestavil to okrožnico: mar ti bo priznal, da obstoja, da imaš svoje pravice? Ne, nikdar in nikjer ne smemo obstojati! Sedaj pa kar nakrat z zvijačnim namenom: «Slovenci!» Torej vendar, vendar smo tu? Kako to, da kar nakrat? Kdor je sestavil

to okrožnico, niti našega jezika ne pozna, še več: tako malo je politični, še manj državnik, da niti ne razločuje, kaj je država, kaj je vlada, kaj je stranka. Pravi, da dela proti državi, ki ne glasuje za »Narodno listo!« Kdo ne pozna znanega italijanskega politika Giolittija? Nihče ne dvomi o tem, da je Giolitti Italijan, tak Italijan, da je osivel v službi Italijane. Bil je večkrat ministerski predsednik — v par besedah: vedno je delal in dela za italijansko državo. Mar dela on sedaj proti državi, ko ne nastopa v »Narodni listi?« Kdo si upa reči njemu kaj takega? Mar ne bi vsi obsodili onega, ki bi se upal in drzniti reči Giolittiju, da je proti italijanski državi, ker nastopa z lastno kandidatsko listo? Kdor bi to dejal, bi bil lažnik in obrekovalec.

Kaj je pa za vlado? Ali je kje rečeno, da mora biti vedno in vedno ista? Zadnji vaški politik mora razumeti, da je vsaka

vlada odvisna od ljudskega mnenja, od časa, od moči in privlačnosti ene ali druge stranke. To samo mimogrede, da se nauči dotični »visoki politik« volilnega odbora Herpelja razločevati bolje med državo in vlado. Da mu povemo še kaj je stranka, Res bi bilo odveč — čeravno ni s svojim jezikom oziroma razlago v prej navedeni okrožnici, dokazal, da razume in zna ta razloček. Zato pa naj nikar ne misli, da bo zapeljal naše izobraženo in razsodno ljudstvo v zmotno. Gospod književnik, ki je sestavil okrožnico »volilnega odbora cone Herpelja: od prvega do zadnjega poznamo razliko med državo in vlado ter med tema dvema in strankol! Naše stališče je bilo vedno in tudi bo: naš nastop ni proti vladi, tem manj proti državi! Pravico voliti za našo listo nam je dal zakon, nam jo daje državljansko in človečansko pravo, nam jo daje vlada sama!

ako šolsko okrožje izkazovala — g. Giunta naj čuje! — se ne prav dva odstotka otrok, ki niso obiskovali šole. Z drugo besedo: v rečenem okrožju, kjer je imel g. Giunta svoj shod, je analfabetstvo iztrebljeno. To je »purificazione«, s katero bi se moglo ponašati vsako ljudstvo v vsaki kulturni državi. Ko smo mu povedali to in če še dostavimo, da Kraševci ni le bister in napreden, ampak tudi pomisen na to, bo g. Giunta razumel, da so ljudje užaljeni radi tiste njegove sodbe o njih. Razumel bo, da je zagrešil agitacijsko — nerodnost!

Interes države

da zahteva, da se naša narodna manjšina asimilira, raznaroda. Tako govorijo na volilnih shodih govorniki a la Pisenti, Bandelli, Peternelli itd. Vrag vedi pa, zakaj ne prihajajo s konkretnimi dokazi v podporo te svoje trditve? Navesti bi morali tiste nevarnosti in škode za državo, ki jih ogroža obstanek naše narodne manjšine v državi! Zlasti bi morali tudi in posebno povedati, kako in v kakem pogledu je naša narodna manjšina nevarna za veliki štiridesetmilijonski italijanski narod. Ali more biti morda polmilijonska manjšina nevarna narodnemu obstanku štiridesetmilijonskega naroda ali ga ovirati v njegovem razvoju? Kdor bi govoril o možnosti take nevarnosti, bi žalil italijanski narod, ker bi mu odrekal narodno, kulturno in duševno silo! Ker bi mu podkitali, da nima v sebi sposobnosti za življenje poleg ljudi drugega jezika — pa naj so ti le neznanat narodna manjšina! Zato je res naravnost žaljivo, če kdo govori, da se mora tej manjšini vzeti materin jezik in ji ubiti narodno bistvo radi najvišjega interesa države in italijanskega naroda! Mi, pretvezni sovražniki italijanskega naroda, imamo drugačno in boljše mnenje o narodni in etični moči italijanskega naroda in cenimo drugače in višje sile njegove kulture.

„Očetovska skrb“

„Nova doba“ nam je predložila mnogo lepih lastnosti svojih »vitezov« in nalog, ki jih hočejo vsrčiti. Med drugim se hočejo obremeniti tudi s težko nalogo varstva nad našimi vojaki, da bi jih pridobili za svoj list! Načrt je bil zasnovan preračunano. Čul sem, da so dobila polpeljiva neko okrožnico, v kateri se »Edinost« in »Goriška Straža« označata kot protidržavna lista in se priporočata — »Nova Doba!« Seveda smo mi dokazovali, da je taka informacija napačna. Ali ni naravnost žaljiva ta skrb vitezov pri »Novi Dobi« za naše vojake, posebno še, ker spajajo s to očetovsko skrbjo tudi skrb za — svoj list! O veliki nesebičnosti so ti novodobarski vitezi, ki hočejo v svoji brezprimerni požrtvovalnosti za našo blaginjo narijati nam svoje — novo dobo. Mi, bivši vojaki pa smo trde glave in ne moremo prav verjeti v ta raj tiste nove dobe, ko bi bila naša vrhna potreba — naročanje na »Novo Dobo!« Zato je ne maramo! — Bivši vojak.

„Moč preteklosti“

roman iz rušine. Velezanimive zgodbe dveh zaljubljenec, ki najdeta mir in srečo po tisočih letih. Izvirni prevod iz ruščine! Skrivnostne dogodbe iz sveta, ki je navadnim zemljanom prikrit. Ali se preteklost masčuje? Zločin zahteva zadoščanje ne osiraje se na časovno razdaljo.

V pripristih besedah nam pripoveduje ruski pisateljica Križanovska dramatične, preseljive in nad vse zanimive zgodbe glavnih junakov: Pavla in Valerieje. Pospelje nas v skrivnostni grad, kjer žive nemirni duhovni predniki, ki ne najdejo mira, dokler se ne očistijo nečistega vpliva zlih duhov. Skozl stoletja in tisočletja romano in doživljamo vse strahote skrivnostnega sveta. Od prvega poglavja do zadnjega nas drži mojstrsko pero pisateljice v stalni napetosti.

Berite torej »Moč preteklosti«, naš novi podlistek, ki prinese iznajti v kratkem.

Pristojbine za inozemske brojavke. Ministrstvo pošte in brojava javlja, da ostane vsled odloka finančnega ministrstva tudi za mesec marec 1924 v veljavi dodatna pristojbina, ki se iztečuje pri pristojbinah za inozemske navadne in brezične brojavke. — Omenjena pristojbina se bo računala po ključu 365%, ceneč zlato liro L. 465 v papirju.

Društvene vesti

Slov. akad. ter. društvo »Balkan«. Danes redni sestanek ob 8.30. Odborova seja uro poprej.

Zenska podružnica Solškega društva ima svoje sejo jutri, v petek, 4. t. m. ob 18.30 v navadnih prostorih. Bliza se občni zbor, zato je potrebno, da so vse odbornice prisotne pri seji.

Ne zavrzite volilnih legitimacij!

PODLISTEK

Paul Bourget:
JEČA (95)
(La Gôlle)
Poslovalci F. P.

Ko se ti je brala kača žalost v tvojih očeh, moj dragi otrok, tedaj je bil tvoj pogled isti, kakršnega je imel tvoj oče na predvečer tisti ga strašnega dneva, ko je začel obupovati. Ti si imel isti pogled, ko si mi nekoč imenoval Sabino Lancelot in sem si jaz upala nekaj prigovarjati, in sicer prav nedolžne stvari... Povem ti se oženil, bil si mi svet. Jaz sem te držala v očaju in sem trepetala. Mislija sem: srečen je, in so je vse. Bil si preokretil starost, v kateri sta se bila umorila tvoj oče in tvoj stric. Dobri zdravnik Vernat mi je rekel, da je bila to kritična doba in da te smatra za rešenega... Sedaj razumem. Ko sem začela sumiti o posledem izdajstvu sem mislila, da zmorem. Kaj bo, če začneš tudi ti sumiti? Samo moj križani Jezus, on sam vse, kakšno je bilo moje življenje v zadnjih petih letih! Kmalu nisem več sumila, bila sem gotova. Ne enkrat,

iz tržaškega življenja

Padel pri igri. Pri nogometni igri na Montebellu je večer popoldne 18-letni Fran Zavavilav, stanujoč v ul. P. P. Vergerio št. 228, padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v zapustju. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelek.

Krčmarjev padeč. Snoči okoli 18. ure je bil pripeljan v mestno bolnišnico 53-letni krčmar Josip Pischnan, stanujoč v ul. XX Settembre št. 20. Mož je v pijanosti padel na trgu Borsa ter se pobil po nosu in po desnem licu. Nosil bo teden dni obvezano glavo.

Majhen požar. Večera popoldne je bilo poveljstvo mestnih gasilcev telefonično potem obveščeno, da je v hiši št. 111 v ulici Cristoforo Cancellieri izbruhnil ogenj. Na označeno mesto je bil nemudoma odposlan z dvema vozoma oddelek gasilcev. Ogenj je izbruhnil v

spalnici, spadajoči k stanovanju, kjer je nastanjena družina Andovec; uničil je skoro vse pohištvo vredno kakih 2000 lir. Po kratkem gašenju so gasilci ogenj popolnoma ugasili.

Ogenj v dimniku. V nekem dimniku v bliži št. 9 v ulici Mirli so se večer popoldne vneli saje. Na lice mesta poklicani mestni gasilci so ogenj, ki ni povzročil nikake škode, kmalu pogasili.

Presrečeneje na potovanju. Neprijeten spomin na Trst bo imel trgovec Tomaž Ratnik, star 35 let, doma iz Črnegore. Na potovanju skozi naše mesto je naprosil nekega moža, ki ga je srečal na ulici, naj mu kupi vozni listek za Pariz; v to vrhu mu je izročil znesek 823 dinarjev. Neznane mu je velel, naj počaka za kratek čas; vrne se takoj z listkom. Toda mož ni držal besede. Črnegorec je po dveh dneh brezuspšnem čakaniu uvidel, da jo je neznanec popihal z denarjem. Podal se je na bližnji policijski komisariat ter naznanil zadevo tamošnjim orožnikom.

Vesti z Goriškega

Volilni boj. V nedeljo — poslednjo pred volitvami — je dosegel volilni boj svoj višek. Stranke so vrgle v boj vse kanone, strojne puške, s katerimi so razpolagale. Po celi Goriški so gremeli topovi, zlasti v gorah in na Vipavskem, in njihovi streli so pretresali tihočlovega množice ljudstva.

Razen shodov v Ajdovščini, Vipavi, Tolminu, Kobaridu, Bovcu, Rihembergu, Opatjamselu, Cerknem in Idriji, so se vršili še shodi v Prvačini, kjer je govoril dr. Orel, ter na vrhu Sv. Mihaela v Rujbjuh, kjer je navduševal volilce član Slovenskega volilnega odbora Anton Vuk. Pa tudi goriški fašisti so tega dne napeli vse svoje skromne sile, da preslepijo slovenske volilce, toda večinoma niso imeli nikjer sreče.

V Kojsem so postavili na trgu pred cerkvijo goriški oder ter zadržali na shodu prebivalstvo, ko je odhajalo od sv. maše. Da bo privlačna sila še večja, so najeli godbo, ki je pred in po shodu igrala njihove himne. Kot prvi govornik je nastopil župan Obiljubeč, ki je kot hlapec hlapec hotel ubijati ponos slovenskega ljudstva ter ga navduševati za hlapčevstvo. G. Obiljubeč, nekdanji slovenski deželnozborni poslanec in sedanjí fašist, ima pač zveneče vroke, da se navdušuje za vidomski fašizem, toda briski kmet in briski kolon teh vzrokov nimata in zato sta v nedeljo docela hladno poslušala briskega magната, kateremu ni preostalo drugega, kakor da je sam sebi poskal, ker mu niso hoteli ploskati zborovalci. Italijanski govornik, ki je za njim nastopil, je imel več sreče, ker je imel vsaj enega poslušalca, ki mu je ploskal, in to je bil g. Obiljubeč. Tako se je končal ta žalostni shod, ki je bil kljub temu, da so ustavili ljudi pri povratku iz cerkve, zelo pičlo obiskan. Ravnotako je doživel v nedeljo tudi diktator naših Brd, zdravnik D'Ottone dva občutna poraza. Njegovih dveh shodov na Dobroven in v Vipolzh sen je udeležilo jedva 120 oseb in še med temi so bili otroci, ženske in zavedni slovenski možje. Mož se je v nedeljo lahko prepričal, da se slava njegove pristi nagljuje h koncu in da se je nesrečno beško ljudstvo začelo probujati iz omedlevice, v katero ga je vrгла njegova pest. Nič sijajnejša nista bila shoda, ki ju je priredil skupno z Lenardig-em odu. Sturani v Steverjanu in v Cerevem. Otdno — jecljajoči zvoki iz Zgonika so napravili vtis, kakor da neso k pogrebu fašizem v Brdih. V Cerknem in v Idriji je pod zarom ognja dr. Bieznika docela potemnela in mogoče tudi ugasnila »Nova doba«.

Pod vplivom shodov v Brdih, dogodkov na shodih v Ajdovščini, v Tolminu, Kobaridu in Bovcu se je v nedeljo snop slovenske lukike razvezal in sveži veter, ki je zavel v našem narodu, jo bo zopet odnesel tja, odkoder je prišla, v furlanski Videm.

Volilni humor. Iz govora viteza Peternellija v Idriji: Bieznik je vlivl v vas olja, jaz pa bom prilival jehina, ker jaz ljubim... (medklic enega iz zborovalcev) salato.

Bodočega viteza Prometteo cav. di Crasna je njegov nedeljski govor v Kojsem, katerega so zborovalci sprejeli z grobnim tišino, tako navdušili, da se ni mogel vzdržati ploskanja.

Občinski svet v Cerknem razpuščen. S krajevim dekretom je bil razpuščen občinski svet v Cerknem in na njegova mesto imenovan dr. Jarabek. Minuli četrtek je vladni komisar prispel s kamponom fašistov iz Idrije ter nastopil svoj urad. Poklical je cerknijske veljake ter jim napravil zelo ostro pridigo rekoč, da bodo imeli v nedeljo priliko delati pokoro in izkupiti svoje grehe s tem, da bodo glasovali za vladno listo, toda Cerknjani, ki so zakrknjeni grešniki, nečelo sprejeti naložene jim pokore in bodo v nedeljo zagrešili zopet en velik greh, ker bodo glasovali vsi za lipo.

Izjemno stanje v Solkanu. Solkan je ena iz najnevarnejših strateških točk na Goriškem; tu so goriške Termopile, ki branijo dostop v soško dolino in na banjsko planoto. Pa tudi njegovi prebivalci so sila nevaren element; večno nemirni in do zob oboroženi z obličji in žagami. Razen tega prebiva tam rečni general Joža Srebrnič. V očigled te velike nevarnosti je Solkan postal garnizija narodne milice, ki skrbeno čuva in pazi na nehanje nevarnih Solkanecv. Brezpotrebne strah! Ker zavedni Solkan 50 bil svoj boj ne v obličji in žagami v temni noči ampak v nedeljo ob belem dnevu s svinčniki, ko bo prečrtal na glasovnici lipovo vejico s planiko.

Junjski ribič. Inž. Fischer se hujuje v nedeljskem »Giornale del Friuli«, ker se svetnik Vidmar ni nič zglasil pri njem pretekli teden, ko se je mudil v Bovcu. Istočasno vzklika: »Teda draga gospoda, mi prirejamo shode ob belem dnevu pa ne v kletih pri svitu sveče. Zakaj se skrivate? Mi smo vedno pripravljene se spustiti z vami, velenjena gospoda, v debato; pogum, javite se, mi ne jemo otrok.« Še istega dne se je junjskemu ribiču nudila prilika spustiti se ob belem dnevu v debato z dr. Podgornikom, a kaj je naredil? Razbil je shod. Toda junjski ribič naj ve, da slovenskih rib ne bo ujel v svoje mreže, ker si bodo Bovčani dne 6. aprila pripeli za klobuk lipovo vejico s planiko.

Teško slovo. Pretekli teden je moral zapustiti Rihemberk, ki mu je postal druga rojstva vas, kaplan g. Leopold Arko. Bivši avstrijski žandarij, katerim je preganjanje in vohunstvo že v krvi, niso mirovali vse dotlej, dokler niso ločili priljubljenega dušnega pastirja od njegove črede. Rihemberžani so priredili svojemu dušnemu pastirju ganljivo slovo. Zalosten in potrj je odšel g. Arko sam iz svojega stanovanja, toda po poti na postajo so se mu priključevali vse novi in novi spremljevalci, ki so narasli v stoglavo množico ter napolnili prostor pred postajo. Ko se je začel ponikati vlak mu je zaoril iz stoterih grl »živijo« v poslednji pozdrav.

Zopet nesreče z vojnim strelivom. V ponedeljek popoldne se je igral 13-letni Leopold Krusič v sedaj mestnem Rittvergerem vrtu za mestno hišo z ročno bombo »Sipe«, ki je nepričakovano eksplodirala in strašno razmesarila nesrečnega dečka, ki je ostal n licu mesta mrtev.

34letni Peter Čermilogar iz Via Croce se je nahajal na Rafutu, kjer je našel granato. Tudi njemu je granata nenadoma eksplodirala ter ga ranila po celem telesu. Skoraj umirajočega so ga prepeljali v goriško bolnišnico.

35-letnemu Andreju Brezigar iz Vrhovej, ki je slovel za najmočnejšega Vrhoveca, je v petek, 21. marca, eksplodirala na planini granata ter mu odnesla eno in močno ranila drugo nogo. Prepeljali so ga sicer v goriško bolnišnico, odkoder so ga pa zopet odpeljali mrtevga na Vrhovlje, kjer so ga v ponedeljek, 24. marca, položili k večnemu počitku.

20-letnji Ferdinand in 12-letni Anton Podbrček sta hotela odpreti dve želatini, ki pa jim je eksplodirala ter ranila mlajšega na trebuhu in starejšega na obeh rokah.

Iz Kala. 24-letna Marija Murovec iz Kala je grabila listje v gozdu. Ko se je zopet vračala črez brv hudournika, je zgubila ravnotežje in padla v strugo potoka ter si pri padcu zlomila nogo.

Vesti iz Istre

Škofije. (Fašistovski shod zbornan z godbo). V nedeljo, 30. marca se je vršil tu pri nas fašistovski shod. Shod je bil sklican za vse trojne Škofije. Točno ob dveh sta prišla iz Milj naš župan gospod cavaliere Gorlato Onorato, g. Meyer, tajnik miljskega fašja, in še nekaj drugih gospodov. Shod se je imel vršiti pred cerkvijo, toda gospodje so kmalu opazili, da ne gre nihče za njimi in so zopet sedli na svoje automobile ter se odpeljali v druge Škofije. Tam so imeli nekaj shod, katerega se je udeležilo kakih 50 ljudi, vstevši ženske in otroke. Od tu so šli v Spodnje Škofije. Isti dan se je imel vršiti v Srednjih Škofijah ples. Fašisti so poslali tja dva možakarja, ki sta gostilničarja in godce pregovorila, da so opustili ples. Godci so se podali potem v Spodnje Škofije ter priredili obhod po vasi. Fašisti so obljubili godcem odškodnino v denarju in pa pijačo zastoni. Pri obhodu so seveda svirali samo fašistovske pesmi, v prvi vrsti »Giovinezze«. Po obhodu se je vršil shod pred neko osmico. Prireditelji so izbrali ta prostor, ker je bilo v osmici precej pivcev. Prvi je govoril župan Gorlato, ki je rekel, da nam bo dal fašizem dela in veliko drugih dobrot. (Kaj nam je že vzel, pa je pozabil povedati). Dodal je, da fašisti sicer ne potrebujejo naših glasov, ker bodo vseeno zmagali, toda Škofije se morajo pokazati kakor l. 1911., ko so bile še bolj italijanske kakor Milje, ker so deli za pok. Benattija 168 glasov, a Milje samo 102. Za njim je govoril tajnik miljskega fašja Meyer. Pokazal je tudi glasovnico, na kateri pa je bila naša lipo s planiko natisnjena narobe. Godba je bila privabila kakih 200 ljudi, ki so pa prišli radi godbe in ne radi

DNEVNE VESTI

Ne stranka, ampak narodna manjšina

Na volilnem shodu socialistične stranke minule nedelje je »obžaloval« neki govornik, da je vlada »dovolila« samostojno slovensko kandidatsko listo. Volilci slovenske narodnosti naj bi pomnožili opozicijo! Hotel je reči: njihovo stranko. Tako pesem nam je zapela nedavno tudi republikanska »Emancipazione«.

Najprej budi povedano, da mi nismo in ne bomo nikoli »stranka«, ker smo narodna manjšina! Zlasti na političnih volitvah odklanjamo vsako opredeljevanje po strankah in nastopamo kot narodna celota. Ne interese kake stranke, ampak interese vsesкупne naše narodne manjšine naj zastopajo naši izvoljeni poslanci! Na tem stališču vztrajamo neomajno, ker je v njem naša trdnjava, ki nam omogoča borbo za posebne interese našega vsesкупnega ljudstva. To naj si zapomnijo gospodje na desni in levi! Nikoli nas ne izabivajo, da bi se mi le kot »stranka« hoteli uveljavljati v našem državnem življenju! Ker, če bi storili to, bi si sami, kot slovenski državljani, izpodmaknili tla izpod nog! Ravno to pa bi hoteli oni! V ta namen bi hoteli, naj bi se naša politična organizacija razcepila na stranke. Tako bi hoteli socialisti, republikanci, fašisti itd. Razlika je le v tem, da so ti poslednji vsaj odkritosrčni in da nam odkrito govorijo česa imamo pričakovati od njih.

Vprašanje: ali z vlado, ali z opozicijo, ali naj bo naša državna oblika v Italiji ta ali ona, za nas ne obstoja, ker v nas ni nikake politične megalomanije, ki bi hotela postavljati, ali rušiti vlado! Naša edina naloga je, da zastopamo in branimo koristi in zahteve naše narodne manjšine. Pač pa bomo vsledar pripravljivi za lojalno sodelovanje z vsako vlado, ki nam bo hotela biti pravica, in z vsako stranko, ki bo imela voljo za pospeševanje kulturnih in gospodarskih koristi naše narodne manjšine.

To ravno pa je, kar bi hoteli prepričati naši lubi — prijatelji na vseh straneh. V tem je razlaga, zakaj bi hoteli, da bi se naše politično življenje strankarsko orijentiralo. To naj si zapomni naše ljudstvo, da si bo na jasnem, kaka mora biti uredba naše politične organizacije, če se hočemo ohraniti, kot pooblašena slovenska narodna individualnost, če si hočemo ohraniti sveto dedščino: svojo narodnost in svoj jezik!

Slednjič budi povedano tistemu — modremu gospodu na socialističnem shodu, da je že v duhu ustavnosti in parlamentarizma, da stranke ali skupine same in svobodno določajo svoje politično postopanje in da pri tem vlada nima ničesar ne dovoljevati, ne prepovedovati. Pa tudi nikdo drugi nam nima ničesar predpisovati. To je a-b-c političnega in ustavnega življenja. Tem bolj se moramo čuditi, da se je na volilnem shodu stranke, ki hoče biti boriteljica za državljansko svobodo, izreklo tako nezmyselno »obžalovanje«.

Volilci, ne dajte se motiti po lopatih!

Kakor smo že večerj poročali, agitira republikanska stranka med našim ljudstvom na ta način, da jim pravi, da ima ona v svojem programu kmete in delavce, ki morajo z lopato delati. Tudi pravi našim ljudem: »Evo, ako bodo naši poslanci izvoljeni, ne bo vojaščine, ne bo davkov. Vse davke in vojaščino bomo odpravili, ako zmagaja naša stranka in se nam posreči napraviti republiko!« Agitatorji še pravijo: »Naša stranka je po vsej Italiji razširjena in ne bo dolgo, ko bo naša ideja prodrla.«

In dobe se tako, odkrito rečeno, nemurni ljudje, ki taki brezvestni in lažnjivi agitaciji nasedajo. Opozarjamo naše ljudi ponovno samo na sledeče:

Republikanska stranka je imela v zadnjem parlamentu samo 8 poslancev. In še izmed teh je bilo nekaj izvoljenih samo vsled osebne simpatije do enega ali drugega kandidata, oziroma poslanca. S tem je jasno dokazano, kako malo je po Italiji razširjena republikanska ideja. Kake dobrote pa bi imeli v republik državljanji, nam jasno prita Francija. Tudi tam je republika, a ravno zadnje dni je Francija (vzvor vseh republik) zvislala svoje že itak ogromne davke. Kar se pa tiče vojaščine, vsakdo ve, da ima najštevilnejšo armado v Evropi ravno republika Francija. Za nas Slovane v Italiji pa bi bilo naravnost predržno, če bi se mi vmešavali v taka vprašanja, in se izrekli za take ideje, kakor jih narinjajo republikanci, če bi mi hoteli metati italijanskega kralja s prestola!

Zato pa pusti zlomljeno toporišče in lopato in glasuj za svoje starodavno drevo lipo in evetko naših hribov planiko. Naša lipo in naš hribovski cvet planika nas nista še nikdar varali! Pojdite vsi na volišče za lipo in planiko!

Druga sleparska agitacija

Volilci! Nam nasprotni listi so prinesli vzorec glasovnice, na kateri je naš znak natisnjen narobe. Gre tu za očividno namero, da bi zbegali naše volilce, posebno še ker se deli med naše ljudi nekaka glasovnica, ki nosi napis »Scheda di Propaganda«. S tem hočejo vriniti našim volil-

cem mnenje, da bo naš znak tako natisnjen tudi na glasovnici, ki jo bo na dan volitev prejel volilec od predsednika volilne komisije. Prepričani smo, da ga ni med nami volilca, ki bi si dal nariniti to mnenje in se pustil motiti po takim načinu propagande proti nam.

Volilci! Ne jemljite resno početja takih listov in agitatorjev z glasovnicami, ki nosijo naš znak obrnjen na glavo! Dne 6. aprila bomo dvignili naš znak na roke, dvignili starodavno glavo naše košate lipe, postavili našo planiko vrh ponosnih gor!

Zivljenje kraških županov

Pod tem naslovom smo prejeli s Krasa: Te dni sem se nekoliko ogledal po našem Krasu. Povrnil sem se domov s celo torbo novic. Zlasti zanimivo je, kar sem izvedel o kraških županjih in njihovem sedanjem življenju. Nestaneno so v gibanju. Dne 10. t. m. so imeli shod županov in občinskih tajnikov v Dutovljah, dne 14. t. m. je bil občni zbor konsorcija kraškega vodovoda v Sežani, 19. je bila slovensko blagoslovljena nova zastava dutovljskih in krepelj, fašistov; in še se niso župani dobro oddahnili, že so morali na dolgo potovanje v Rim, kjer so jih v nedeljo, 23. t. m. predstavili g. Mussoliniju. Komaj so prišli domov, so jih že čakali vojak narodne milice s pozivom, naj pridejo v soboto, 29. v Sežano na volilni shod kandidata g. Giunta. Istotako so bili ob tej priliki pozvani v Sežano vsi učitelji. Kakor sem izvedel, so naše, sicer male občine v zadnjih letih potrosile 1000—2000 lir za potovanja županov na razne sestanke in prireditve. Pravili so mi, da so za zadnje potovanje v Rim župani dobili povrnjenje samo brezplačno vožnjo, za vse drugo so morali sami skrbeti v hotelih iz svojega, oziroma iz občinske blagajne, plačati kaj slane račune. Tako naš dopisnik. Pa tudi z naše strani naj napišemo par pripomb.

Ali je tako tretenje racionalno z ozirom na mizezo finančnega stanja kraških malih in bednih občin? Pa tudi na zasebni gospodarski položaj županov samih bi morali tozadevni merodajni činitelji imeti nekoliko več obzira. Ali je treba še le praviti, koliko dragocenega časa je s temi večnimi hojami in potovanji odvzete njihovega gospodarstvu? Škoda je jasna vsakomur, če ima le količjak razumevanja za delo in dolžnosti posestnika na deželi. Hvalevredno je — priznavam — da oblasti iščejo čim tesnejših stikov z župani, temi neposrednimi zastopniki ljudstva in njegovih interesov. Prav je, da uradni organi poizvedujejo pri županjih o potrebah občin. Toda to, bi se moralo vršiti na preduren način in s polnim ozirom na gospodarski položaj občin. Župane naj bi pozivali na oblastva le tedaj, ko gre res za interes občin, ko je res potrebno.

L' amico Mero Pizziga

O tem znamenitem možu ste mogli čitati v poročilu o volilnem shodu v Dekanah, pa tudi v poročilu »Piccola«. Ta je možu prišil — časten naslov: L'amico Pizziga. Mislili boste morda, da se v tem možu pretaka po žilah najčistejša italijanska kri in da ga zato tržaški list objema tako »bratski«. Motite se. Je to občan slovenske vasi Pobege in rodila ga je slovenska mati. »Piccolo« sam naglašuje da je L'amico Pizziga »govoril« na shodu »in lingua slava«. Govoril? Da »govoril« in! Govoril tako, da so se mu zborovalci enoglasno smejala! Ta efekt je dosegel. Prav radi so ga poslušali zborovalci in so mu bili hvaležni, da je v resno razpoloženje trenuka prinesel nekoliko živahne veselosti, kar je zelo koristno za zdravje, ker pomirja in blaži živce! Dobro delo je storil šior Piero! Samo z zaključnim vzklikom, ki naj bi bil po njegovem namenu najboljši efekt, ga je grdo polomil. Cisto pozabil je bil v svoji govorniki vnezi na svetovno vojno, na zlom Avstrije, na priključitev naše dežele k Italiji in zaščujčil je svoj »govor« z navdušenim vzklikom: Zivio naš presvitli — cesar!

Vesolest se je povzpela na svoj višek. Krohotalo se je vse od starega do mladega. Navzočni Italijani so gledali začudeno in so povpraševali pri naših ljudeh, čemu da se tako smejejo. Ko so izvedeli vzrok, so se — smejali tudi oni! Amico Piero Pizziga je imel torej minuli terek na shodu v Dekanah višek svoje slave... ki mu je niso hoteli manjšati tudi njegovi »prijatelji«, da si bi se bili morali prav hudovati nanj, ker še vedno misli na — Franca Jožeta prvega in zadnjega!

Na vsak način pa moramo »Piccolo« čestitati na tej sijajni pridobitvi. Prepuščamo mu signora amico Piero Pizziga vsega, kakor je dolg in širok, od temena pa do pete.

Nerodna agitacija

Dodatno k poročilu o volilnem shodu g. Giunta v Sežani nam poročajo, da je rpekel med drugim tudi to, da so ljudje na Krasu »gente non colta e primitiva!« (Neizobraženi in primitivni ljudje). Drugi pravijo, da je rabil tudi izraz »rozzo«, surov. G. Giunta je zagrešil s tem veliko nerodnost, ki je ljudstvo silno olzovljila. Izrekel je neugodno sodbo o ljudeh, ki jih ne pozna. Če bi poznal naše Kraševce, bi vedel, da so to ljudje ne le nenavadne naravne bistrosti, ampak tudi vnetji za kulturni napredek. O tem govori že dejstvo, da je predvojnata statistika za sežan-

shoda. Med prisotnimi je bilo mnogo žensk in otrok. Shod je bil zaključen ob 7. uri. G. Meyer in Gorlati sta se nato zopet odpejala na svojem avtomobilu, ne da bi bila koga prepričala s svojim besedjenjem. Razen par neznatnejšev bomo glasovali vsi za našo lipovo vejico, za našo narodno stvar.

Gospodarstvo.

ITALIJANSKO-JUGOSLOVENSKA TRGOVINSKA ZBORNICA V TRSTU.

Pripravljajni odbor Tržaške italijansko-jugoslovenske trgovinske zbornice je dovršil pravila, ki se bodo 15. t. m. predložila občnemu zboru v odobritev.

Iz pravih posnemamo, da je zbornica namen pospeševati razvoj italijansko-jugoslovenskih odnosov trgovinske, industrijske in finančne narave ter biti trgovskim krogom in v prvi vrsti svojim članom v moralno oporo in na razpolago z informacijami in nasveti.

V ta namen bo zbornica sestavila in vodila splošen seznam vseh jugoslovenskih trgovcev in industrijalcev bivaajočih v Italiji in italijanskih bivaajočih v Jugoslaviji; zbirala in menjavala bo s trgovci in denarnimi zavodi obeh držav vse podatke, ki imajo kako važnost za razvoj trgovine in industrije; dajala in dobivala od vlad, zbornic in oblasti vse informacije, ki bi mogle zanimati gospodarske kroge obeh držav; pospeševala študij vprašanj t. i. čičih se izmenjave pridelkov med obojema državama, urejevanja in pospeševanja prometnih zvez, carinskih pristojbin in železniških tarifov ter vsake druge pristojbine, ki teži na trgovini in industriji, proučevala gospodarsko-financijsna vprašanja obeh držav in slavila oblastvom konkretne predloge o tem; pospeševala ustanavljanje vzorčnih razstav agrarnih in industrijskih pridelkov in prispevala z vsemi močmi k ustanoovitvi vzorčnih sejmov; proučevala vprašanja izseljevanja v obe državi in ojačevala tudi nastavljanje uradnikov pri članih zbornice; izdajala periodično propagandno-informativen list; skrbela za morebitne druge objave gospodarskega značaja, ki bi bile koristne za dosegce namenov; reševala prijateljsko ali potom, razsodišča spore nastale med italijanskimi in jugoslovenskimi trgovci ali člani.

Pravila predvidevajo tri vrste članov: podporne člane, redne člane in pristopivše člane. Podporni člani izvolijo dva zastopnika, ki morata potrditi poročila zbornice, predno se predloži občnemu zboru v odobritev. Pravico glasovanja imajo samo člani prve in druge kategorije. Člani imajo pravico zaprositi zbornico za zainteresiranje v vseh vprašanjih, ki so v kakih zvezi z nameni, za katerimi stremi zbornica.

Vodstvo zbornice sestoji iz: zborničnega odbora, občnega zbora in nadzornišva. Zbornični odbor bo sestavljen iz kvečjemu dvajsetih članov, izmed katerih bo polovica italijanske in polovica jugoslovenske narodnosti ne glede na državljanstvo. Odbor izvoli iz svoje srede predsednika, dva podpredsednika, tajnika in blagajnika.

Glavna naloga te zbornice bo torej, kakor razvidno iz tega kratkega povzetka, obstojala v vsestranskem obveščanju gospodarskih krogov v Italiji in Jugoslaviji o vseh pomembnih gospodarsko-trgovinskih pojavih v teh državah, kjer so trgovski krogi vsled se novega povečanja položaja v trgovini toli potrebni prave orientacije.

Vso spretnost in vztrajnost vodilnih krogov bo zahtevalo trajno zainteresiranje vladnih organov o potrebah izvozne in uvozne trgovine, ki ima se danes boriti se z velikimi ovirami, posebno proti pretiranim prevoznim in večkrat prohibicionističnim carinskim tarifom. To bo obsežno polje za zbornico, da izpolnjuje od kompetentnih oblastev razne olajšave, brez katerih ne bo navzlic najbolji volji trgovskih krogov zaželenega razmaha v trgovini. Velikanske važnosti bo slednjič hitro reševanje sporov, ki bodo se številni, dokler ne pride trgovina zopet v normalni tir.

V glavnem nimamo pomislekov proti tem pravilom, ker se je po večini ugodilo našim upravičenim željam po načinu sestave zbornice.

Naši trgovski krogi bodo torej odposlali v zbornični odbor polovico odbornikov, kar moramo smatrati za važno pridobitev za zbornico samo, ker bo razpolagala s strokovnjaki, ki poznajo natančno gospodarsko življenje obeh držav, z ljudmi, ki so najbolj za to poklicani, da tvorijo vez med jugoslovenskimi in italijanskimi producenti. Na tej podlagi smo iverjeni, da bo mogoče dvigniti zbornico do one veljave, ki ji gre po gospodarsko-zemljepisnem položaju njenega sedeža in s pomočjo zbornic, ki se bodo snovale v Jugoslaviji, uvožiti vodnika, ki ga sedanja trgovina v veliki meri pogreša.

Pričakujemo pa, da bo tudi delovni ustroj zbornice tak, da bo omogočil uspešno delovanje v popolno dosegce namenov, za katerimi stremi. Zato pa je neobhodno potrebno, da se menuje za tajnika oseba, ki bo popolnoma obvladala oba jezika, oziroma da se imenujeta po zgledu italij.-čehoslovaške zbornice dva tajnika, enega italijanske in drugega jugoslovenske narodnosti. Ravnotako bo moralo biti tudi uradništvo vsaj deloma zmožno obeh jezikov, ker je naravno, da se bo treba posluževati pri dopisovanju s prizadetimi krogi, za katere se zbornica ustanavlja, njihovega jezika, ako naj imajo od te ustanove ono praktično korist, katero upravičeno pričakujejo.

Upravičena je nada, da ne bo imela zbornica političnega, ampak zgolj gospodarski značaj ter da se bo naslanjala na zdrave gospodarske principe popolne enakopravnosti obeh narodnosti.

FUZIJA JADRANSKE BANKE IN PODUNAVSKEGA TRGOVSK. AKC. DRUŠTVA.

Uprava odbora Jadranske banke a. d. v Beogradu in Podunavskog Trgovskega akcionarskega društva v Beogradu sta imela skupno sejo dne 30. marca 1924., na kateri sta soglasno sklenila, da predložita pri sledečem občnem zboru svojem delničarjem, da se ta dva ugledna zavoda spoji v »Jadransko-Podunavsko banko«.

Z združitvijo je predvideno tudi povišanje glavnice, tako da bo popolnoma vplačana delniška glavnica »Jadransko-Podunavske banke« znašala Dinarjev 120.000.000 in rezerve Din. 32.515.000.

Za prevzemanje eventualno optiranih delnic je sestavljen sindikat pod vodstvom Srpske banke v Zagrebu, Hrvatsko-slavonske Zemaljske Hipotekarne banke v Zagrebu in Banke i Stedione za Primorje na Sušaku.

Naročajte in širite „EDINOST“

DAROVI

V počastitev spomina pok. Janke Wilfanove daruje družina Polh iz Gorice L 20 za Šolsko društvo. Istemu društvu daruje g. čna Krista Zakotnik L 2. — Marusic Olga daruje L 15 za otroški vrtec v Rocolu.

V počastitev spomina pok. Janke Wilfanove daruje g. N. N. L 10. Za svetoivansko podružnico darujejo v počastitev spomina pok. Janke Wilfanove: Narodni dom L 20, Negode L 20, Stanko Godina L 10, Vinko Trobec L 10.

Za isto podružnico darujejo Lozej in Meula L 15, Grmek Anton L 3.60 za v škornju liter vina. — Srčna hvala vsem!

Književnost in umetnost

Nejedli, Bedřich Smetana. 1924. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. — Cena s poštno vred Din. 31.—

Za stoletni jubilej velikega glasbenika je izdala Tiskovna zadruga spominski spis, ki je pravkar izšel v jako lepi obliki in opremi. Z njim smo se Slovenci oddolžili manom velikega Čeha, čigar Prodana nevesta in druge opere so nas ponovno navduševale. Poleg životopisa prinaša knjiga popis vseh Smetanovih del. Vsem čestilcem Smetanovih in prijateljem glasbe jo toplotno priporočamo.

«L'Europa Orientale». Izšla je druga številka te važne in izvrstne revije, ki jo izdaje »Zavod za vzhodno Evropo« (Istituto per l'Europa Orientale) v Rimu, s sledečo vsebino: G. Maver: Ivo Vojnović, A. Cronja: Italijanski vplivi na srbsko-hrvatsko književnost; U. Urbanaz-Urbani: Srbski pesnik Svetislav Stefanović. — Politični položaj vzhodne Evrope 15. februarja 1924. (A. G.)

Borzna poročila.

ogrske krome	0.43	—0.04
avstrijske krome	0.0320	0.0320
čehoslovaške krome	0.67	0.67
dinarji	28.	28.25
tejl	11.50	12.—
marke	23.50	23.45
francoski franki	131.80	132.50
švicarski franki	898.—	898.—
angleški funti papirnati	96.90	97.20

Tečaji

Adriatica	255
Cosulich	610
Dalmatija	340
Gerolimich	1560
Libera Tristina	575
Lloyd	2300
Lussino	800
Martinolich	173
Oceania	158
Tripcovich	510
Ampela	425
Cement Dalmatija	535
Cement Spalato	495

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotik beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

SLUŽEJNJA, zmožna vseh hišnih del in malo kuhanja, poštna, z dobrimi spričevali, se sprejme Via Fabbri 10, II., vrata 12, od 9. do 3. 400

VOZNIKA, za prevažanje trgovskega blaga išče Karlo Šiščević v Crnemkalu, Herpelje-Kozina. Prenočišče, hrana in pranje pri družini. Plača po dogovoru. 401

PRODAJALNA zelenjave se proda v Rojanu, Montorsino 15. 402

GENTILI & CRISMANCICH, Via Mazzini 40. Specialiteta zefirja za srajce v vseh vrstah in po konkurenčnih cenah. 338

DEBLA, borova (olupljena), od 2 do 4 metre dolga, v velikih množinah, če mogoče blizu meje, kupim brez posredovalcev. Petz Giovanni, Via Giovia 9, Pola (Istra). 403

BABICA, avtorizirana. Nепretirgana posvetovanja. Največja tajnost. Cene zmerne. Maddonna 10, II. 404

POROČNA soba, masivna, predvojno delo, Singerjev šivalni stroj za vezenje in kolo se prodajo vsled odhoda. Corso Garibaldi 29, vrata 6. 405

KRONE, srebro, zlato in platina kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 25

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Montecenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 13

KOVAČ, dobro izvežban za navadne in finiješe vozilke na peresih, težke vozove, pluge in vsakovrstno kmetijsko orodje, se sprejme takoj. Lokev 77 - Corgnale, pri Trstu. 381

KRONE, goldinarje, plačujem en vinar več na objavljenih cenah. Zlat denar, platin, briljante, višje kot drugi. Zlatarna, Portici Ponte Fabbra. 399

POSESTVO z mlinom, gospodarskim poslopijem, 6 ha zemlje, v neposredni bližini železnice in večjega trga v Julijski Krajini se prodaja. Naslov pri upravnistvu. 282

STAVBENO PODJETJE

IVAN MARTELANC & DR.

Barkovlje pri Trstu št. 62 - Tel. 17-13

izvršuje vsake vrste stavb, male in velike, šole, cerkve, občinska poslopja, ceste, vodovode, mostove, betonska in železobetonska kakor tudi pomorska dela. — Preurejuje stara poslopja ter izdeluje projekte in račune po najnižjih cenah. (201)

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezn i ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20) od 9-12 in od 3-5. (72)

PIANINO ali glasovir v vsakem stanju, kupi uglaševalec Andrej Pečar, Trst, Via Molino a vapore 3, II. Sprejema vsa popravila in uglaševanje po zmernih cenah. 6

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadruga s neodlojenim jamstvom Via Pier Luigi da Palestrina 4, pritličje Obrestuje navadne hranilne vloge po

5%

Večje vloge, vezane na odpoved po dogovoru.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje pod najboljšimi pogoji.

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune Posoja hranilne pušice na dom.

Daje posojila na poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 9-1 zj. od 1/2, 1/4, 1/6 pop. Poštno hranilni račun št. 11/1927. Tel. 16-84.

ZLATO, srebro, briljante, plača po najvišjih cenah. Pertot, Via S. Francesco 15, II. 26

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 306

Milb previdne gospodinje

Zastopniki: Fratelli Finzi, Trst

Via Emo Tarabochia 5. (9)

Tovarna: Fiume, I. Levi & Co

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torrebiana št. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje po 4% večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stroške od 9 do 13. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt

Št. telef. 25-67. 8

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—

PODRUŽNICA V TRSTU

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—

Centrala v Ljubljani

Telefon: 5-18, 22-98

Telefon: 5-18, 22-93

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4 1/2% vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Černomej, Kranj, Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Podružnice: Metković, Novi Sad, Pluj, Sarajevo, Split

Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2 in od 14 1/2—16

PETE PODPLATI

iz priskega kaučuka.

„PALMA“ Trst, Via Coroneo 9.

POHIŠTVO

po cenah brez konkurence ELEGANCA VEDNO NOVI SOLIDNOST DOHODI

Obiščite veliko skladišče trvdke

M. STEINER

d. z om. por. Via Geppa 17

Via Paulana 1 (Piazza Libertà) Zaloga v prosti luki brez carine

Inserirajte v „Edinosti“

POSTOJNA

Vila Jurca: 9-12; 15-18

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. CICERO

Tehnična ravnatelj: J. FRIEDMANN in H. FIEL

Vsa dela se izvršujejo po zadnjem berlinskem in dunajskem sistemu.

Zdravljenje brez bolečin. Vsa dela so zajamčena.

SENOŽEČE

v gostilni M. Zelen: v ponedeljkih in sredah 8-12; 14-18

Sv. Peter na Krasu št. 69

petek, sobota, nedelja 9-12, 14-18

Vipava št. 87

LIKVIDACIJA

vsega blaga

klse nahaja v našem skladišču

Via Mazzini

šte. 39

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1903.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja kreditne za nakup blaga. — Intenzivno deluje in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja delnice in druge vredne. Jamstvena plača in druge operacije po najugodnejših pogojih.

Sprejema vloge v Trst na parnične knjižice in jih obrestuje po 4%, letno našte, a vloge na tekoči račun po 4 1/2% vezane vloge proti odpovedi obrestuje najbolje po dogovoru.

Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

Izvršuje nakazila v Trstu in Dinarjih za Jugoslavijo